



WATER VERBINDT ONS

Onze waterdoelen noodzaken tot vernieuwende samenwerking, ondernemerschap en innovatie

Coalitieakkoord Waterschap Brabantse Delta 2023-2027

INHOUD

INLEIDING	3	Vernieuwen	15
		innovatie	
AAN DE SLAG VOOR WATER	5	slim- en informatie-gestuurd	
Veilig en bevaarbaar water	6	Klimaat en duurzaamheid	16
Keringen		Bestuur en organisatie	17
klimaatbestendige ruimtelijke inrichting		bestuurlijke ontwikkeling	
strategisch crisismanagement		uitvoeringskracht organisatie	
vaarwegen		Financiën	18
Water en ruimte	8	TOT SLOT	19
water en bodem in de ruimtelijke ontwikkeling		BIJLAGE 1	21
droogte en zoetwaterbeschikbaarheid		financiële mutaties coalitieakkoord 2023-2027	
natuurlijk water (kaderrichtlijn water)		BIJLAGE 2	23
natuur en biodiversiteit		verklarende woordenlijst	
Schoonwater	11	BIJLAGE 3	26
waterketen		bibliografie	
microverontreinigingen			
klimaatneutraliteit en circulariteit			
HOE PAKKEN WE DAT AAN	13		
Samenwerken	14		
vergroten bewustwording			
en handelingsperspectief			
grenzeloos samenwerken			

Fotografie: Nick Franken Fotografie en Marleen Schellekens Fotografie



#1

INLEIDING

De uitdagingen waar we momenteel voor staan in Midden- en West-Brabant zijn aanzienlijk en complex. Het veranderende klimaat leidt tot een toename van extreem weer. We hebben de laatste jaren te maken gehad met droogte én wateroverlast. Ook hebben we te maken met uitdagingen voor biodiversiteit. Dit alles heeft effect op hoe we als regio onze dorpen en steden inrichten, hoe we de voedselvoorziening van de toekomst vormgeven en waar we onze energie en grondstoffen vandaan halen. Opgaven waarin Waterschap Brabantse Delta met haar gebiedskennis, uitvoerings- en innovatiekracht een belangrijke rol speelt.

Het is noodzakelijk dat wij als waterschap deze opgaven gezamenlijk met onze regionale partners aanpakken. We willen voorkomen dat deze worden doorgeschoven naar de volgende generaties. We zien ook veelbelovende kansen om dingen beter te doen. Door het gebruik van nieuwe technologieën en slimme datatoepassingen krijgen we meer inzicht in het watersysteem en kunnen we beter sturen. Onze samenwerkingspartners zijn steeds meer overtuigd van het belang van een klimaatbestendige inrichting van het landschap en de bodem als spons. Onze werklocaties bieden volop mogelijkheden voor het opwekken van energie en het terugwinnen van grondstoffen. Realisatie- en vernieuwingskracht is essentieel om vooruitgang te boeken. Daarom geven we de komende periode extra aandacht aan het verbeteren van onze dijken, wateren en zuiveringen. Zo dragen we bij aan een duurzame toekomst voor ons allemaal.

Wij zijn er van overtuigd dat we met brede en vernieuwende samenwerking grote stappen vooruit kunnen zetten. In de Brabantse Delta hebben we een lange traditie van samenwerken en daar zijn we trots op. Deze traditie willen we de komende periode uitbouwen en versterken. Alleen samen met inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden kunnen we in Midden- en West-Brabant stappen vooruit zetten om onze waterdoelen doeltreffend te realiseren. We willen de betrokkenheid van inwoners, bedrijven en organisaties bij het waterschap vergroten. Daarom zijn we op zoek naar manieren om bestuurlijke vernieuwing door te voeren die past bij de uitdagingen van deze tijd. Het doorvoeren van deze bestuurlijke vernieuwing zien we als een opgave voor het algemeen bestuur. Wij hechten speciale aandacht aan jongeren. Hoewel zij vaak nog weinig betrokken zijn bij het waterschap, kunnen

zij wel veel profijt hebben van een toekomstbestendig waterschap. Daarom gaan wij ons deze periode extra inzetten om hen te betrekken bij ons beleid en de besluitvorming.

Als professionele organisatie kijken we voortdurend hoe dingen slimmer en effectiever kunnen. Daar hoort ook het actief verwerven van externe financiering bij. We stellen ons zakelijker en ondernemender op om kostenstijgingen binnen de perken te houden. Ons akkoord gaan we over twee jaar evalueren.

Met dit toekomstgerichte akkoord hebben de samenwerkende fracties BBB, VVD, West-Brabant Waterbreed, Water Natuurlijk en Ongebouwd een eerste belangrijke stap gezet om de uitdagingen van deze tijd aan te pakken. We kijken uit naar de samenwerking met alle inwoners, bedrijven en organisaties in ons gebied om deze ambities waar te maken. Van externe partijen en alle fracties in het algemeen bestuur van het waterschap hebben we input gehad voor dit akkoord. We danken hen voor het meedenken. Samen kunnen we werken aan een duurzame en veilige toekomst voor ons allemaal. Laten we daarom nu aan de slag gaan.

LEESWIJZER

In het volgende hoofdstuk beschrijven we wat we gaan doen voor onze watertaken; veilig en bevaarbaar water, water en ruimte en schoon water. In het hoofdstuk daarna laten we zien op welke wijze we daar invulling aan willen geven vanuit samenwerking, vernieuwing, klimaat en duurzaamheid en de organisatie. Aan het einde is de financiële doorvertaling van dit akkoord opgenomen.



#2

AAN DE SLAG VOOR WATER

Als waterschap staan we aan de lat om onze watertaken goed uit te voeren. Daarmee dragen we bij aan een regio waarin het fijn wonen, werken, ondernemen en recreëren is. Onze taken verdelen we in de thema's veilig en bevaarbaar water, water en ruimte en schoon water. We zoeken samenhang op deze thema's en die vinden we expliciet aan de hand van het Waterbeheerprogramma 2022-2027.

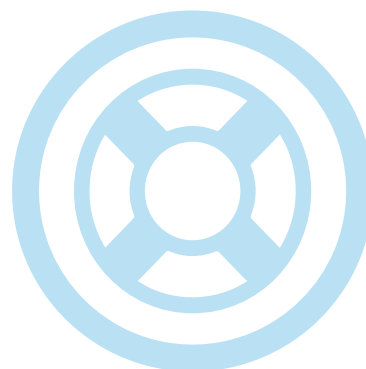
VEILIG EN BEVAARBAAR WATER

De zorg voor waterveiligheid heeft door klimaatverandering een andere context gekregen. Met enkel het ophogen van de dijken gaan we het niet redden. We kijken daarom vanuit de Visie Waterveiligheid 'Meer dan hoogwaterbescherming alleen' naar het hele pallet van fysieke maatregelen, de inrichting van het gebied en de crisisorganisatie. Het beheer van vaarwegen, dat we in opdracht van de provincie doen, nemen we mee in dit thema omdat er veel overlap met waterveiligheid is.

KERINGEN

Uiteraard spelen keringen ook in de toekomst een belangrijke rol om Midden- en West-Brabant te beschermen tegen het water. We zorgen dat de primaire en regionale keringen aan de normen voldoen. Daarbij kijken we ook naar de toekomst. Waar nodig nemen we no regret maatregelen of sorteren we voor op aanscherping van de normen in de toekomst.

Om een goede staat van een kering te waarborgen is kwalitatief beheer van groot belang. Waar regionale keringen niet ons eigendom zijn gaan we waar nodig met de eigenaren in gesprek. Als zich kansen voordoen verwerven we regionale keringen om onze taken beter uit te voeren. Flora en fauna kunnen soms invloed hebben op de waterveiligheid, mocht dit zo zijn dan



zetten we acties op om dit te voorkomen of de effecten weg te nemen.

Onze keringen zijn in eerste instantie bedoeld om de waterveiligheid te borgen zodat we veilig wonen en werken achter de dijken. Bij dijkversterkingsprojecten kijken we steeds breed naar de mogelijkheden om wensen uit de omgeving mee te nemen. Bijvoorbeeld op het gebied van natuur en recreatie. Voor ons hele gebied bekijken we wat de mogelijkheden zijn om schapen in te zetten ten gunste van de biodiversiteit op de regionale keringen.

Wat gaan we doen:

- Doorontwikkeling en concretisering van de visie waterveiligheid.
- Extra inzet van maatregelen ten behoeve van de waterveiligheid.
- Strategisch grond en eigendommen beleid herzien met betrekking tot keringen.

- Om het tempo in versterking van primaire keringen te houden zijn we bereid deze projecten voor te financieren afwachtend op de bijdrage uit het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP). Uiteraard letten we wel op wat dit betekent voor onze financiële positie.

KLIMAATBESTENDIGE RUIMTELIJKE INRICHTING

Het waterschap adviseert zelfbewust over en werkt samen aan de inrichting van gebieden, dorpen en steden als het gaat over waterveiligheid en klimaatadaptatie. Waar nodig en mogelijk stellen we regels om een klimaatbestendige inrichting te waarborgen. Daarbij kijken we ver vooruit naar wat nodig is om Midden- en West-Brabant klimaatbestendig te houden. Dit doen we altijd in samenhang met de andere watertaken.

Wat gaan we doen:

- Vraagstukken rondom waterveiligheid en ruimte pakken we integraal op onder het thema water en ruimte.

STRATEGISCH CRISISMANAGEMENT

Door klimaatverandering komen extreme weeromstandigheden steeds vaker voor en is de impact groter. In de toekomst gaan zich zaken voordoen die nu moeilijk te voorzien zijn. Om die reden zetten we in op strategisch crisismanagement en zetten we extra in op gevolgbeperking, voorbereiding en herstel bij extreme situaties. Hoewel dit opgenomen is onder waterveiligheid is het ook zeer relevant voor extremen op het gebied van onder andere wateroverlast en droogte.

Wat gaan we doen:

- We zetten in op handelingsperspectief voor partners en versterken de samenwerking met de veiligheidsregio Midden- en West-Brabant.
- We ontwikkelen samen met partners herstelplannen voor wateroverlast, overstromingen en droogte en denken ook na over herstelplannen voor onze eigen werklocaties.
- We voeren onderhoud uit aan de hand van de inzichten van strategisch crisismanagement, waarbij niet alleen aandacht is voor voorkomen, maar ook gevolgbeperking en herstel.
- We onderzoeken de mogelijkheden voor het inzetten van vrijwillige dijksinspecties en innovatieve inspectiemiddelen middelen zoals drones.

VAARWEGEN

De toenemende mobiliteit vraagt ook iets van de vaarwegen die wij beheren voor de provincie. Binnenscheepvaart zal een toenemende belangrijke rol spelen bij het ontlasten van het wegen- en spoornetwerk.

Wat gaan we doen:

- We voeren het afgesproken takenpakket uit met de huidige inzet.
- Als er aanpassingen nodig zijn, dan bespreken we samen met de provincie en andere partners het gewenste ambitieniveau voor het vaarwegbeheer. Daarbij maken we afspraken over passende financiering door de provincie.

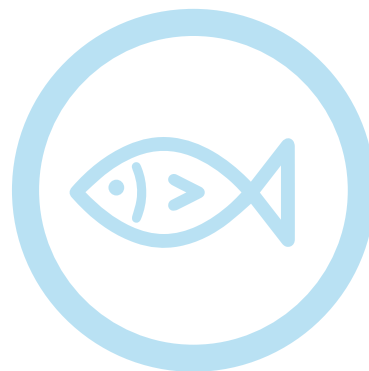
WATER EN RUIMTE

De waterschapstaken vinden steeds vaker plaats in de brede context van ruimtelijke ontwikkeling. Dit vraagt om een integrale en proactieve inzet van het waterschap.

WATER EN BODEM IN DE RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

Het kabinet stelt dat water en bodem sturend zijn bij ruimtelijke ontwikkeling. Wij onderschrijven dit uitgangspunt en willen hier actief uitvoering aan geven. Dat betekent dat we vroegtijdig bij ruimtelijke ontwikkelingen aan tafel zitten en daar iets te bieden hebben. Het vertrekpunt voor het waterschap hierbij is de integrale benadering van alle watertaken.

We zetten daarbij proactief in op strategische trajecten zoals de Brabantse strategie en akkoorden voor verstedelijking, het Brabants Programma Landelijk Gebied en de Regionale Energie Strategieën. Daar koppelen we integraal de wateropgaven aan andere maatschappelijke opgaven en zetten we in op externe financiering. Daarnaast participeren we actief in nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen als daar kansen liggen om een klimaatbestendig en veerkrachtig waterlandschap te realiseren. We nemen onze verantwoordelijkheid en zetten daar indien nodig ook extra middelen voor in. Gelijktijdig zijn we helder over waar wel speelruimte is en waar ook niet.



Als waterschap werken we aan een klimaatbestendig en veerkrachtig waterlandschap en zetten we steeds vaker in op functie volgt peil. We weten dat de functies worden bepaald door provincie en gemeenten en dus gaan we daarover vroegtijdig met elkaar in gesprek. Tegelijkertijd vinden we het belangrijk om ons in te zetten voor voldoende zoetwaterbeschikbaarheid, ook voor voedselvoorziening en natuur op de hoge zandgronden. Bodemgesteldheid is daarbij een belangrijk aandachtspunt. Verzilting in het westen van ons werkgebied vormt een bedreiging voor de voedselvoorziening en de natuur. We zetten ons samen met partners in om dit tegen te gaan.

Wat gaan we doen

- We zetten in op het vergroten van de kennis met een onderzoeksprogramma klimaatbestendig en veerkrachtig waterlandschap:
 - Verkenning van het regionaal systeem; inzichtelijk maken van kansen en risico's grondgebruikers.
 - Het ontwikkelen van een begrijpelijk en beeldend verhaal om samenwerking met onze partners te bevorderen.

- Nieuwe beleidsuitgangspunten voor water en bodem, zoals welke klimaatregels we opstellen voor ruimtelijke ontwikkeling en bodem up.
- In het vrij afwaterend gebied gaan we werken met streefpeilplannen.
- We zetten in op gebiedsregie voor het Brabants Programma Landelijk Gebied.
- We gaan klimaatbestendige ruimtelijke ontwikkeling stimuleren.

DROOGTE EN ZOETWATERBESCHIKBAARHEID

Door klimaatverandering hebben we vaker te maken met droogte. In de laatste jaren hebben we ervaren dat natuur verdroogt en de voedselvoorziening bedreigd wordt. De Brabantse adviescommissie Droogte maakte met haar onafhankelijke advies 'Zonder water, geen later' helder dat er geen tijd te verliezen is om minder te onttrekken, meer te infiltreren en minder of anders te ontwateren. Het werken aan de grondwaterbalans moet in samenhang bekeken worden met maatregelen voor het oppervlaktewater en de bodem als spons.



Om dat te realiseren is het belangrijk dat iedereen die een stukje van de puzzel heeft mee werkt. We maken ons hard voor een gezamenlijke aanpak van droogte waarbij alle spelers een eerlijke bijdrage leveren. Daarbij gaat verleidende voor dwingen. Waar praktische oplossingen schuren met de randen van Rijks- of EU-beleid, zoeken we die open en transparant op en gaan we aan de slag.

Binnen de grenzen van het huidige watersysteem wordt hard gewerkt. Deze droogte opgave is echter niet op te lossen binnen het huidige systeem. Daarom kijken we ook verder hoe we met systeemaanpassingen richting een klimaatrobuust systeem kunnen groeien. Daarbij is het belangrijk dat we kijken wat specifiek voor welk gebied nodig is; een polder vraagt een andere aanpak dan hoge zandgronden of beekdal. We werken aan een systeem dat om kan gaan met te veel en te weinig water. Een toekomstbestendig systeem voor alle gebruikers.

Wat gaan we doen

- Invulling geven aan de afspraken in het Bestuurlijk Overleg Grondwater rondom informatieverzameling, monitoring, prioritering. Het verzamelen, ontsluiten en samenbrengen van informatie over grondwaterstanden verbeteren.
- Samen met de Brabantse waterschappen werken we aan de watertransitie om gebiedsspecifieke maatregelen te realiseren. Ook voeren we droogte studies uit. De resultaten brengen we in bij gebiedsprocessen. De adviezen van de adviescommissie Droogte vertalen we verder door naar het waterschap in activiteiten en te nemen fysieke maatregelen.
- We zetten in op communicatie en bewustwording rondom dit thema. Het verleiden van 'betrokken' tot 'het ondernemen van actie' is onze voorkeursinzet. Waar nodig zetten we stevigere maatregelen in.

- Het waterschap speelt een actieve rol in de discussie over financieringsvraagstukken rondom watergebruik. We voeren gesprekken met belanghebbenden en stimuleren samenwerking tussen partijen. Wij streven ernaar om gezamenlijk tot oplossingen te komen die zorgen voor een duurzaam en rechtvaardig gebruik van waterbronnen in onze regio.

NATUURLIJK WATER (KADERRICHTLIJN WATER)

De Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) vraagt om een gezamenlijke inspanning om de waterkwaliteit en de ecologie in de beken en rivieren in 2027 op orde te brengen. In de afgelopen jaren is al veel werk verzet om de waterkwaliteitsdoelen te halen. Maar we zijn er nog niet.

Met het KRW-maatregelenpakket dat in het Waterbeheerprogramma is opgenomen, draagt het waterschap maximaal bij. Alle maatregelen zijn geprogrammeerd en veel projecten zijn gestart. Extra aandacht geven we aan projecten waar de randvoorwaarden nog niet op orde zijn, bijvoorbeeld wanneer de grond niet in bezit is. Voor onze rioolwaterzuiveringen brengen we maatregelen die bijdragen aan schoner effluent in kaart en voeren deze uit.

We gaan proactief het gesprek aan met andere belanghebbenden die invloed hebben op de waterkwaliteit, zoals bijvoorbeeld gemeenten in het geval van overstorten. Elke ontoelaatbare emissiebron moet worden aangepakt. Ook maken we de situatie rondom normverschillen tussen Vlaanderen en Nederland inzichtelijk bij het Rijk en de EU.

Wat gaan we doen:

- De maatregelen voeren we uit conform het maatregelenpakket in het Waterbeheerprogramma.
- We verkennen op de rioolwaterzuiveringen die op KRW-waterlichamen lozen welke maatregelen nodig zijn en nemen onze verantwoordelijkheid om deze uit te voeren.
- Via pilots met metingen brengen we vervuiling gedetailleerd in kaart.

NATUUR EN BIODIVERSITEIT

Met het werk van het waterschap bevorderen we de natuur en de biodiversiteit. Veel van onze projecten zijn gericht op het ontwikkelen en versterken van natuur, zoals het realiseren van ecologische verbindingzones. In andere projecten pakken we de kansen om biodiversiteitsmaatregelen mee te nemen. Biodiversiteit staat ook centraal in ons dagelijks werk, bijvoorbeeld het onderhoud bij sloten. Bermen, sloten en dijken worden waar mogelijk op een natuurlijke wijze beheerd. De nota biodiversiteit is het uitgangspunt, waarbij we optimaal gebruik maken van de kennis in het veld.

Dit gaan we doen:

- Samen met belanghebbenden kijken we naar de mogelijkheden om de biodiversiteit te versterken. We versterken de communicatie over waarom en hoe we onderhoud uitvoeren.
- Verkennen wat de mogelijkheden zijn om voor B-watgangen biodiversiteitsmaatregelen te stimuleren. Daarbij kijken we naar de mogelijkheden die het waterschap heeft om actief randenbeheer te simuleren langs B-watgangen (Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer). Daarbij wordt ook gekeken naar de mogelijkheden om sloten mee te laten tellen voor de eco-regeling van het Gemeenschappelijk Land Bouwbeleid.
- We letten met de plantengroei op de aan- en afvoercapaciteit van watervoerende sloten, dat blijft de hoogste prioriteit.

SCHOON WATER

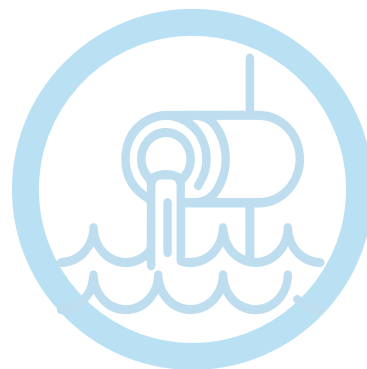
De waterketen is in transitie en Waterschap Brabantse Delta is een belangrijke schakel in deze waterketen. We zien dat onze zuiveringen aan steeds meer eisen moeten voldoen en dat de samenhang met andere maatschappelijke opgaven steeds groter wordt. Wij zetten deze periode een stap vooruit om hier invulling aan te geven.

WATERKETEN

In de komende periode maken en realiseren we plannen om onze zuiveringen toekomstbestendig te maken. Daarmee nemen de toekomstige onderhoudskosten af en creëren we maatschappelijke meerwaarde. Ook zetten we in op de samenwerking met onze partners.

Dit gaan we doen:

- We geven uitvoering aan het tactisch plan waterketen en starten met het gefaseerd vernieuwen van rioolwaterzuiveringen.
- We zetten in op innovaties die helpen bij de uitdagingen op het vlak van microverontreinigingen, klimaatneutraliteit en circulariteit. Als eerste gaan we aan slag met het realiseren van een innovatie project ViviMag op Nieuwveer. Met de installatie winnen we op grote schaal fosfaat en ijzer terug uit afvalwater.
- We gaan de waterketen meer verbinden met de omgeving. Water en energie kunnen onderdeel zijn van de oplossingen in het stedelijk en landelijk gebied. Dit wordt integraal opgepakt rondom het thema water en ruimte.



- We onderzoeken of het verkorten van de afschrijvingstermijn en het heroverwegen van betrouwbaarheid van de rioolwaterzuiveringen de gewenste transitie kan versnellen.

MICROVERONTREINIGINGEN

Steeds vaker worden we geconfronteerd met (nieuwe) schadelijke stoffen, zoals PFAS, drugs- of medicijnresten of andere microverontreinigingen in het water. Als waterschap vinden we dit een zorgelijk ontwikkeling. De geldende Rijks en Provinciale normen zijn het uitgangspunt voor ons handelen. Richting overtreders van de norm hanteren we nul tolerantie.

Dit gaan we doen:

- Het verder opbouwen van kennis over (nieuwe) schadelijke stoffen, zoals PFAS, drugs- of medicijnresten of andere microverontreinigingen.
- Strategie, beleid en regelgeving in relatie tot (nieuwe) zeer zorgwekkende stoffen.
- We verkennen met pilots of meer gedetailleerde metingen van verontreinigingen meerwaarde kunnen bieden bij het nemen van maatregelen.
- We versterken de handhaving en gaan versneld vergunningen en regelgeving actualiseren.

KLIMAATNEUTRALITEIT EN CIRCULARITEIT

Onze rioolwaterzuiveringen kunnen een belangrijke rol spelen op het gebied van energievoorziening en het terugwinnen van grondstoffen. Zuiveringen worden innovatieve en efficiënte energie- en grondstof-fabrieken waar waardevolle grondstoffen uit het water gehaald worden en energie opgewekt wordt. Daarmee zijn ze van extra toegevoegde waarde voor de samenleving. Zo bieden de zuiveringen zelf mogelijkheden voor het opwekken van energie met biogas en kunnen de locaties ook gebruikt worden om zonne- en windenergie op te wekken. Uit afvalwater kunnen we tal van grondstoffen winnen, zoals bioplastics en fosfaat. Ook het gezuiverde water zelf kan (lokaal) opnieuw ingezet worden of opgewerkt worden tot volwaardig product. Bij onze afwegingen hierover houden we rekening met de wensen en belangen van de omgeving.

Dit vraagt een vernieuwende en ondernemende houding van het waterschap. Een houding waarbij we innovaties telkens toetsen aan welke maatschappelijke waarde zij kunnen vertegenwoordigen.

Dit gaan we doen:

- Verkennen en ontwikkelen van nieuwe ideeën, concepten en technieken om tot een klimaatneutrale en circulaire waterketen te komen.
- We blijven actief samenwerken in landelijke samenwerkingsverbanden zoals de Energie en Grondstoffenfabriek en wisselen kennis en ervaring uit.
- We zetten actief in op het opwekken van energie en grondstoffen en innovaties op onze locaties. De afweging om onze inzet te bepalen gebeurt op basis van een maatschappelijke business case.





#3

HOE PAKKEN WE DAT AAN

In het vorige hoofdstuk beschreven we wat we gaan doen en willen bereiken voor onze watertaken. In dit hoofdstuk beschrijven we hoe dat gaan doen en welke randvoorwaarden van belang zijn.

SAMEN WERKEN

Samenwerken is van essentieel belang omdat de wateropgaven niet door het waterschap alleen te realiseren zijn. We versterken het contact met inwoners, bedrijven, organisaties en overheden.

VERGROTEN BEWUSTWORDING EN HANDELINGSPERSPECTIEF

De inwoners, bedrijven en organisaties maken voor een belangrijk deel onze regio tot wat die is. Om tot een klimaatbestendige regio te komen, is stimuleren van bewustwording en het geven van handelingsperspectief van groot belang. We laten zien dat het waterschap een overheid is waar je mee kan samenwerken, op kan rekenen en ook nog eens leuk kan werken.

Dit gaan we doen:

- We gaan een communicatiestrategie ontwikkelen om inwoners, bedrijven en partners beter mee te nemen in ons werk. Het is voor ons belangrijk om daarbij input van buitenaf te betrekken. We zullen ons daarbij richten op een visueel aantrekkelijk verhaal dat de gemeenschappelijke verantwoordelijkheid benadrukt.
- We ontwikkelen een stimuleringsregeling om kleine klimaatadaptieve initiatieven van inwoners en bedrijven, zoals bodemopslag van water, te bevorderen.
- We blijven inzetten op de banden met onderwijs, kennisinstituten en bedrijven in de regio.



GRENZELOOS SAMENWERKEN

Het water- en bodem-systeem van Brabantse Delta is niet los te zien van het systeem van onze burens. Om onze opgaven te realiseren is het van belang dat we strategisch en slim samenwerken met onze burens, zowel regionaal als internationaal. We versterken daarom de regio op de samenwerking en vergroten onze input voor Europese projecten.

Dit gaan we doen:

- Strategisch inzetten op en voorbereiden van diverse overlegtafels en programma's zoals het Hoogwaterbeschermingsprogramma en Stuurgroep Delta Maas.
- Samenbrengen van kennis en wetenschap als basis voor een samenwerkingsproject met Vlaanderen.



VERNIEUWEN

Bij ons waterschap staan we nooit stil. Voortdurend kijken we om ons heen om ons werk beter, slimmer en anders uit te voeren. We zijn altijd op zoek naar nieuwe mogelijkheden en we omarmen graag nieuwe oplossingen. Het is noodzakelijk om te blijven vernieuwen en verbeteren om onze doelen doelmatig en doeltreffend te realiseren.

INNOVATIE

We zetten ons in om actief in te spelen op de uitdagingen van deze tijd, zoals droogte, de transitie naar een circulaire waterketen en de digitale transformatie. Dit betekent dat we vooruit moeten denken en integraal moeten handelen. We werken daarom samen met externe partners en maken gebruik van de nieuwste technieken en innovaties om onze doelen te bereiken. Door deze vernieuwende aanpak blijven we bij en kunnen we ons werk nog beter en slimmer uitvoeren.

Dit gaan we doen:

- Aan de hand van de innovatiestrategie en -agenda ontwikkelen we innovaties en een innovatieve organisatie.
- We gaan aan de slag om de grote transitievragen van vandaag, morgen en overmorgen aan te pakken. Ook realiseren we een innovatieruimte op één van onze werklocaties. Hier zullen we in samenwerking met externe partners voor alle watertaken nieuwe technologieën en processen ontwikkelen, testen en valideren op doelmatigheid en doeltreffendheid.



SLIM- EN INFORMATIE-GESTUURD

We kunnen niet meer om de digitale voorzieningen heen als we onze watertaken goed willen uitvoeren. Het is van groot belang dat we beschikken over de juiste digitale hulpmiddelen op het gebied van data, services en toepassingen. We willen deze digitale transformatie versnellen om zo de meerwaarde te kunnen creëren die nodig is, uiteraard met aandacht voor bruikbaarheid, veiligheid, privacy en ethiek.

Dit gaan we doen:

- In de Centrale Regiekamer wordt het watersysteem en de waterketen aangestuurd. We ontwikkelen de Centrale Regiekamer door tot de plek waar alle informatie over de watertaken samenkomt en waar de aansturing integraal plaatsvindt. Ook dient deze ruimte als crisisruimte en de plaats waar alle vragen aan het waterschap binnen komen. Daar gaan we met data, modellen en sensoren aan de slag met slim watermanagement voor alle watertaken.
- Waar mogelijk bieden we data en informatie proactief aan (open data). Hiermee stimuleren we samenwerking met samenleving en partners, vernieuwing en betere oplossingen.

KLIMAAT EN DUURZAAMHEID

De effecten van klimaatverandering zijn direct terug te zien in de werkzaamheden van het waterschap. Wij hebben daarom een grote verantwoordelijkheid om klimaatverandering te mitigeren en het werk duurzaam uit te voeren. In de watertaken nemen we duurzaamheidsprincipes integraal mee. We kijken overkoepelend en strategisch hoe we invulling kunnen geven aan duurzaamheid en hoe we ervoor staan.

Dit gaan we doen:

- We baseren onze duurzaamheidsdoelen op wettelijke verplichtingen en akkoorden.
 - We geven uitvoering aan de 'Strategische visie op weg naar klimaatneutraliteit' die in Unie van Waterschappen-verband is opgesteld.
 - We passen Duurzaam Opdrachtgeverschap toe bij onze projecten en inkopen. We onderzoeken de mogelijkheden om regionale en lokale bedrijven te betrekken, om zo de samenwerking te bevorderen en bij te dragen aan de verduurzaming van de regio.
 - We richten onze kantoren, locaties en mobiliteit duurzaam in volgens de geldende normen.
- We participeren actief in relevante verbanden zoals de Regionale Energie Strategieën.
- We maken inzichtelijk hoe ver we zijn in het realiseren van onze doelen.



BESTUUR EN ORGANISATIE

Het is belangrijk dat bestuur en organisatie toegerust zijn in het realiseren van de doelen. Gezamenlijk ontwikkelen we de handvatten en werkwijzen die daar voor nodig zijn.

BESTUURLIJKE ONTWIKKELING

We willen de betrokkenheid van inwoners, bedrijven en organisaties bij de besluitvorming vergroten om tot kwalitatief hoogwaardige en gedragen oplossingen te komen. Daarom gaan we bewuste keuzes maken over hoe we participatie vormgeven.

De komende periode kenmerkt zich door grote ontwikkelingen in het stedelijk en landelijk gebied. Het is daarbij de kunst om het hele algemeen bestuur goed in staat te stellen proactief te sturen en eveneens ruimte te creëren om in dergelijke trajecten doeltreffend te zijn.

Dit gaan we doen:

- Met het algemeen bestuur bepalen we welke bestuurlijke ontwikkeling past bij de huidige tijd, daarbij dankbaar gebruikmakend van het inspiratiedocument 'Waterschapsbestuur in beweging'. Wij zijn een professionele organisatie en dat stralen we ook naar buiten uit.
- We gaan jongeren beter en vaker betrekken bij het werk en het bestuur van het waterschap.
- We faciliteren en stimuleren watergerelateerde initiatieven van derden die meerwaarde bieden.



- We gaan duidelijk communiceren over de mogelijkheden voor participatie bij onze projecten en initiatieven. In het participatietraject staan we open voor alternatieve oplossingen en ideeën. We vergroten de flexibiliteit in doorlooptijd en budget van projecten om samenwerking te bevorderen.

UITVOERINGSKRACHT ORGANISATIE

Om onze doelen te bereiken, is een integrale aanpak van vraagstukken met onze omgeving, een krachtige uitvoering van projecten én een toekomstgerichte blik van essentieel belang. We realiseren ons dat onze organisatie en de waterschappers die hier werken hierbij een cruciale rol spelen. We streven daarom naar een organisatie die flexibel kan inspelen op veranderende omstandigheden en ontwikkelingen in onze regio.

Wat gaan we doen

- We versterken de ontwikkeling naar een professionele, zakelijke, ondernemende en omgevingsbewuste organisatie.
- Om onze doelen te bereiken geven we extra aandacht aan strategie en planvorming. Ook kijken we scherp naar de instrumenten die we kunnen inzetten om onze doelen te realiseren.

FINANCIËN

We financieren onze watertaken met onze eigen belastingbevoegdheid en kijken bij extra werkzaamheden in eerste instantie naar externe financiering. We streven er constant naar om zaken slimmer en effectiever uit te voeren om de kosten te drukken.

In de komende periode zien we de uitdagingen voor het waterschap toenemen. We begrijpen dat dit van invloed is op de lasten die we doorberekenen aan inwoners, bedrijven en organisaties. We streven naar een evenredige groei van deze lasten ten opzichte van de toename van de uitdagingen. We richten ons op doelmatigheid en het zoeken naar externe financieringsmogelijkheden bij investeringen om de kosten voor inwoners, bedrijven en organisaties zo verantwoord mogelijk te houden.

We vinden het belangrijk om te kijken hoe het vormgeven van financiële prikkels kan helpen bij de realisatie van onze doelen. We zetten daarbij in op het profijtbeginsel. Ook voor onze eigen belastingen. We willen ons op die manier inzetten voor het duurzaam gebruik van (drink-)water en het milieu.

De financiële mutaties op basis van dit coalitieakkoord zijn opgenomen in bijlage 1.



Wat gaan we doen:

- Over 2 jaar evalueren we dit coalitieakkoord (mid-term review). Daarin nemen we ook de gevolgen en mogelijkheden van de landelijke aanpassing van het waterschapsbelastingstelsel mee. Daarnaast kijken we ook via een benchmark naar de ontwikkelingen bij andere waterschappen. Op deze manier blijven we in deze periode werken aan een evenredige en verantwoorde ontwikkeling van de lasten.
- We laten een extern onderzoek uitvoeren naar de bedrijfsvoering (inclusief mutaties financiën) om efficiëntie en/of effectiviteitsmaatregelen te identificeren en te nemen waar mogelijk.
- Bij elke investering onderzoeken we de mogelijkheden voor externe financiering en beschrijven we hoe subsidies kunnen worden verkregen.
- We onderzoeken de mogelijkheid om het drinkwatergebruik leidend te maken bij het bepalen van de hoogte van de zuiveringsheffing.
- We richten de investeringsvolumes flexibeler in om beter op ontwikkelingen in te kunnen spelen.



#4

TOT SLOT

Met vertrouwen presenteren wij als samenwerkende fracties BBB, VVD, West-Brabant Waterbreed, Water Natuurlijk en Ongebouwd ons toekomstgerichte coalitieakkoord. Wij zijn ervan overtuigd dat we alleen samen de uitdagingen van deze tijd kunnen aanpakken. Het is dan ook onze wens om deze opgaven samen met het algemeen bestuur op te pakken en de samenwerking met externe partijen te versterken.

Graag willen wij ook onze dank uitspreken aan de fracties en externe partijen die input hebben geleverd voor het tot stand komen van dit akkoord. Hun bijdrage heeft ons geholpen om een breed perspectief op te nemen in dit akkoord.

We realiseren ons dat dit coalitieakkoord de eerste stap is. We zijn vastbesloten om over twee jaar te kijken of er aanpassingen nodig zijn of bijsturing nodig is. Samen kunnen we werken aan een duurzame en veilige toekomst voor ons allemaal. Laten we daarom nu aan de slag gaan met investeren in de toekomst.



Breda, mei 2023

Ondertekening



BIJLAGE 1

2027 FINANCIËLE MUTATIES COALITIEAKKOORD 2023

De doelen uit de hoofdstukken Aan de slag voor water en Hoe pakken we het aan zijn in deze bijlage vertaald naar exploitatie uitgaven en investeringen.

EXPLOITATIE X 1 MILJOEN €	2024	2025	2026	2027
Algemeen				
Strategie & planvorming	0,5	0,5	0,5	0,5
Innovatie vermogen	0,5	0,5	0,5	0,5
Grenskennend samenwerken	0,15	0,15	0,15	0,15
Slim en informatie gestuurd				
• Herinrichting centrale regiekamer	0,5			
• Datagedreven werken	1,0	0,5	0,5	0,5
Stimuleringsregeling voor initiatieven klimaatadaptatie	0,3	0,3	0,3	0,3
VTH impuls	0,4	0,4	0,4	0,4
Veilig en bevaarbaar water				
Visie waterveiligheid	0,25	0,25	0,25	0,25
Strategisch crisismanagement				
• Strategie en uitvoering herstelplannen & nazorg	0,15	0,15	0,15	0,15
• Oefenen	0,1	0,1	0,1	0,1
• Organisatie onderhouden	0,2	0,2	0,2	0,2
Streefpeilen vrij afwaterend gebied	0,25	0,25	0,25	0,25
Water en ruimte				
• Gebiedsregie	0,2	0,2	0,2	0,2
• Klimaatonderzoek	0,3	0,5	0,5	0,5
• Stimuleringsregeling	1,0	1,5	2,0	2,5
Gezonde leefomgeving	0,1	0,1	0,1	0,1
Droogtecoördinatie & studies	0,4	0,4	0,4	0,4

BIJLAGE 1

2027 FINANCIËLE MUTATIES COALITIEAKKOORD 2023

De doelen uit de hoofdstukken Aan de slag voor water en Hoe pakken we het aan zijn in deze bijlage vertaald naar exploitatie uitgaven en investeringen.

INVESTERINGEN X 1 MILJOEN €	2024	2025	2026	2027
Algemeen				
Innovatie vermogen	0,5	0,2	0	0
Slim en informatie gestuurd	0,5	0,5	0,5	0,5
Veilig en bevaarbaar water				
Waterveiligheid	0,1	0,3	0,5	0,5
Water en ruimte				
Klimaatbestendig ruimtelijke ontwikkeling	1,0	2,0	2,5	2,5
Schoon water				
Waarde van water en grondstoffen	5	7,5	10	10

BIJLAGE 2

VERKLARENDE WOORDENLIJST

(afval) Waterketen	Geheel van inzamelen via de riolering, transporteren en zuiveren van afvalwater van huishoudens en bedrijven.
Bioplastics	Bioplastics zijn plastic materialen die geheel of gedeeltelijk afkomstig zijn van hernieuwbare bronnen.
Crisisorganisatie	Een speciaal opgezet operationeel en coördinerend team dat verantwoordelijk is voor het effectief reageren op en beheersen van noodsituaties en crises in relatie tot waterbeheer en waterveiligheid.
Circulaire economie	Een economisch systeem dat gericht is op het maximaliseren van het hergebruik van grondstoffen, het minimaliseren van afval en het sluiten van materiaal- en productiekringlopen, met als doel het verminderen van milieueffecten en het realiseren van duurzaamheid op lange termijn.
Ecologische verbindingzones	Een ecologische verbindingzone is een strook land of water die verschillende natuurlijke gebieden met elkaar verbindt, met als doel de verspreiding van planten en dieren te vergemakkelijken.
Emissiebron	Een specifieke bron die verantwoordelijk is voor de uitstoot van verontreinigende stoffen of broeikasgassen in het milieu.
Extreem weer	Onverwachte, ongebruikelijke, ernstige of niet-seizoensgebonden weerfenomenen. Het gaat om een weersgesteldheid nabij of over de limiet van de metingen die in het verleden zijn opgetekend.
Effluent	Het gezuiverde water dat de rioolwaterzuivering verlaat en in de sloot/beek terecht komt.
Gebiedsproces	Een gebiedsproces is een benadering waarbij verschillende maatregelen worden gecoördineerd en geïntegreerd in een specifiek geografisch gebied, met als doel complexe maatschappelijke vraagstukken aan te pakken.

BIJLAGE 2

Kaderrichtlijn Water	EU-richtlijn om een goede toestand van het oppervlakte- en grondwater in de lidstaten te bereiken.
Klimaatadaptatie	Is het proces waarbij de samenleving zich aanpast aan het actuele of verwachte klimaat en de effecten daarvan, om de schade die gepaard kan gaan met klimaatverandering te beperken en de kansen die de klimaatverandering biedt te benutten.
Klimaatbestendige inrichting	het ontwerp en beheer van stedelijke en natuurlijke omgevingen met als doel weerbaarheid te bieden tegen de gevolgen van klimaatverandering, zoals overstromingen, hitte en droogte.
Klimaatneutraliteit	Een evenwicht tussen de uitstoot van broeikasgassen en de opname ervan, met als resultaat geen netto bijdrage aan de opwarming van de aarde.
Kering	Een object dat als functie het tegenhouden van (oppervlakte)water heeft zoals een dijk.
Microverontreiniging	Een kwantitatief geringe verontreiniging, die echter vanwege de schadelijke eigenschappen ongewenst is.
No regret maatregelen	No regret maatregelen zijn beleids- of actiepunten die positieve voordelen opleveren, ongeacht de toekomstige veranderingen of onzekerheden, en dus waardevol blijven ongeacht de uitkomst van de situatie.
Overstort	Mechanisme in een rioleringsysteem dat wordt gebruikt om overtollig water bij hevige regenval af te voeren naar oppervlaktewater, om zo overbelasting van het rioleringsysteem te voorkomen.
PFAS	Een groep van chemische stoffen die persistent zijn, zich ophopen in het milieu en een potentieel risico vormen voor de gezondheid van mens en milieu.
Richtlijn Stedelijk Afvalwater	Een Europese richtlijn die regels stelt aan de inzameling (gemeenten) en zuivering (waterschappen) van afvalwater. Deze richtlijn wordt herzien gericht en zal onder meer strengere eisen aan de rioolwaterzuiveringen opleggen.

BIJLAGE 2

Strategisch Crisismanagement	Het proces van proactieve planning, coördinatie en besluitvorming om een organisatie voor te bereiden op en effectief te reageren op potentiële crisissituaties.
Vrij afwaterend gebied	Zandgronden waarbij geen extra (kunstmatige) wateraanvoermogelijkheden zijn.
Zeer zorgwekkende stoffen	Chemische stoffen die ernstige gevolgen kunnen hebben voor de menselijke gezondheid of het milieu.

BIJLAGE 3

BIBLIOGRAFIE

- Biodiversiteitsherstel voor een natuurlijk waterbeheer (Beleidsvisie biodiversiteit) – Waterschap Brabantse Delta (2022)
- Innovatie Agenda – Waterschap Brabantse Delta (2023)
- Innovatie Strategie – Waterschap Brabantse Delta (2023)
- Strategische visie op weg naar klimaatneutraliteit – Unie van Waterschappen (2022)
- Visie Waterveiligheid ‘Meer dan hoogwaterbescherming alleen’ – Waterschap Brabantse Delta (2023)
- Waterbeheerprogramma 2022-2027 – klimaatbestendig en veerkrachtig waterlandschap – Waterschap Brabantse Delta (2021)
- Waterschapsbestuur in beweging - Inspiratiedocument voor de bestuursperiode 2023-2027 – Waterschap Brabantse Delta (2023)
- Zonder Water geen later - Adviescommissie Droogte (2022)

Waterschap Brabantse Delta

Postbus 5520, 4801 DZ Breda
Bouvignelaan 5, 4836 AA Breda
T 076 564 10 00
E info@brabantsedelta.nl
I www.brabantsedelta.nl

